

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Пламен Димитров, дм, Национален център по обществено здраве и анализи/Югозападен университет „Неофит Рилски“, професионално направление 7.1. Медицина върху научните трудове за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност доцент, по професионално направление 3.7 Администрация и управление (Количествени методи в управлението), обявен в Държавен вестник, брой 95 от 08 ноември 2024 г., с кандидат гл. ас. д-р Екатерина Руменова Цветанова-Георгиева.

Основание за представяне на становището: участие в състава на Научното жури по конкурса съгласно Заповед № 3-РК-91/02.01.2025 г. на Ректора на НБУ и решение от първото заседание на Научното жури от 16.01.2025 г. Становището е изготвено в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото приложение (ППЗРАСРБ) и Наредбата за развитие на академичния състав в НБУ. Конкурсът за „доцент“ по професионалното направление 3.7 Администрация и управление (количествени методи в управлението) е обявен по установения законов ред, за нуждите на департамент „Администрация и управление“ на Нов български университет.

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на Нов български университет

В обявения конкурс участва един кандидат гл. ас. д-р Екатерина Руменова Цветанова-Георгиева. Представената документация по конкурса отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (чл.2б) и Правилника за прилагането на ЗРАСРБ (чл.1а, ал.1), както и на изисквания на НБУ, определени в Наредбата за развитието на академичния състав на НБУ.

Кандидатът за доцент гл. ас. д-р Екатерина Руменова Цветанова-Георгиева покрива и надхвърля минималните изисквания към научната, преподавателската и научно-изследователска дейност за заемане на академична длъжност „доцент“, като е изпълнен общия задължителен обем точки за заемане на длъжността „доцент“ по всички групи показатели по отделните раздели:

- Група от показатели А „Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор““ – 50 т. при изискуеми 50 т.;
- Група от показатели В „Хабилитационен труд – монография“ – 100 т. при изискуеми 100 т.;
- Група от показатели Г „Допълнителни научни публикации“ – 246.13 т. при изискуеми 200 т.;
- Група от показатели Д „Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране и в нереферирани списания с научно рецензиране“ – 120 т. при изискуеми 50 т.

В допълнение са покрити и изискванията за вътрешни кандидати на Нов български университет, определени в приложение №2 към Наредбата за развитието на академичния състав на НБУ, както следва:

- Група от показатели Ж – 70 т. при изискуеми 50 т.
- Група от показатели З – 100 т. при изискуеми 70 т.
- Група от показатели И – 80 т. при изискуеми 50 т.

II. Изследователска (творческа) дейност и резултати

Гл. ас. д-р Екатерина Руменова Цветанова-Георгиева участва в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент” по професионално направление 3.7. Администрация и управление (Количествени методи в управлението) с:

- една монография (хабилитационен труд);
- 26 статии и доклади в нереферирани издания с научно рецензиране или редактиране на научни толове
- 2 студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация
- 2 студии в нереферирани издания с научно рецензиране

Представената научна продукция не повтаря тази за придобиване на ОНС „Доктор“ и академична длъжност „главен асистент“ и има собствени научни и научно-приложни приноси. Не ми е известно да е доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове на кандидата.

1. Оценка на монографичния труд, творчески изяви или други публикации, съответстващи по обем и цялостност на монографичен труд, включваща оценка на научните и научно-приложните приноси на автора.

Представеният от кандидата гл. ас. д-р Екатерина Руменова Цветанова-Георгиева хабилитационен труд по конкурса е на тема „Индекси на здравния статус на населението в България. Може ли социалният напредък да съхрани повече живот от медицината?“, София: НБУ, 2024, с ISBN 978-619-233-320-1.

Монографията представя комплексно изследване на здравното състояние на българското население. Представен е процесът по създаването на първия индекс за оценка на здравния статус на населението в България по административни области. Те са класирани и разделени в групи, на база на което са изведени препоръки за подобряване на здравния статус на национално и областно ниво. В пет глави е разгледан процеса на създаване на индекса на здравния статус и са направени интерпретации на получените резултати. Представен е задълбочен анализ на различните концептуални модели, обхващащ периода от 1960 до 2024 г. Установена е липсата на устойчива рамка или модел, който да кореспондира с получените резултати и изводи. На база на проведеня анализ е направено заключението, че най-адекватен и удобен инструмент за работа и оценка е индексът на здравния статус. Отделна глава разглежда основните здравни показатели, свързани с четирите детерминанти на здравето (здравно поведение, клинична грижа, социално-икономическа и физическа среда), както и показатели, оценяващи здравния статус. Със значителен принос в монографията е представянето в трета глава на методологията за конструиране на индекса на здравния статус - предложена е нова методология, неприлагана у нас досега, за оценка на здравния статус. Нейното практическото приложение е представено в четвърта глава, като е изчислена

индексна оценка за всяка една от 28-те административни области в България за периода 2011–2023 г. Оценен е приносът както на всяка една от детерминантите на здравето, така и на всеки един от здравните показатели. Сравнителният анализ по две оси – по области (географска) и по години е представен в заключителната глава, като той има значителна стойност от практическа гледна точка за изработване на динамични модели на регионално ниво. Изключително важно е включването на социалния, икономическия статус и факторите на околната среда, което допринася за очертаване на спецификите на регионално ниво и в този смисъл прилагането на индекса ще бъде от голяма полза за изработване на адекватна здравна политика, отчитаща местните специфики.

Считам, че монографията има значителни научни, научно-практически и методологични приноси. Тя представя комплексно изследване на здравното състояние на българското население и на факторите, от които то зависи. Установено е, че социално-икономическата среда (40%) и личното здравно поведение (30%) и физическата среда (10%) определят в много по-голяма степен здравното състояние на българското население в сравнение с фактора клиничните грижи (20%). Тук трябва да се отбележи, че тежестта на факторите, определени в това изследване, корелират с такива, направени в други страни и цитирани в проучвания на Световната здравна организация. Досега при дискусии относно тежестта на факторите, от които зависи здравето в България се цитират чужди изследвания. За първи път в България са изведени фактори, базирани на национални данни. Без съмнение това е основния принос от моя гледна точка на монографичния труд.

Конструираният първи индекс на здравния статус на българското население на база на различни статистически методи дава статистически значими резултати, което е ключов успех за приложената методология. Това дава основание да се направят надеждни изводи и препоръки за управлението. Приносът на приложената методология е, че извлича своите резултати и изводи на базата на статистически достъпните показатели и обективно установените връзки между тях.

Анализът на състоянието на здравния статус на областно ниво е база за препоръки за политики по групи области. Най-важният извод от тази част на комплексния анализ е, че всяка от четирите групи области има различен здравен статус и съответно различен спектър от здравни рискове.

Направени са мотивирани предложения за събирането на допълнителни статистически данни, които са необходими за получаването на още по-надеждни оценки на здравния статус на българското население.

Във връзка с изготвянето на монографията са публикувани четири статии в нереферирани издания.

2. *Оценка на приносите в останалите приложени публикации (творчески изяви), направени след назначаването на академичната длъжност „гл. асистент“ или академичната длъжност „доцент“ (при кандидатите за професор). Тя включва и оценка на изискването за рецензираност на изданията.*

Във всички предоставени публикации, които са относими към обявения конкурс, се установява консистентност в научните интереси и изследвания на кандидата в избраната област.

Те основно са фокусирани в следните направления:

Изготвяне на модел за прогнозиране на риска от несъстоятелност на български непублични компании – по тази тема са публикувани две статии. Авторският принос е направеният задълбочен анализ на съществуващите модели за оценка на риска от несъстоятелност; събрана и обработена е информацията за компаниите, участващи в извадката; приложени са дискриминантен анализ и анализ на главните компоненти за конструиране на модела за оценка на риска от несъстоятелност; интерпретирани са получените резултати.

Изготвяне на модел за оценка на достоверността на социологическите оценки, който е уникален по своята същност, създаден за българската действителност и е насочен към парламентарните избори в страната – по тази тема са публикувани 8 статии. С приносен характер е събирането и обработката на входящите данни, анализ на получените количествени резултати, както и актуализация на използваната методология (модифициране на показатели, добавяне на параметри за оценка и др.).

Приложение на количествени методи за решаване на макроикономически задачи – по тази тема са публикувани 2 статии и 1 студия. Приносен характер има направения анализ на ценовата еластичността на потреблението на електроенергия и течни горива.

Анализ на макросредата и промените в начина на управление на компаниите. Приносен характер са направените анализи: Анализ на потенциалното въздействие на развитието на изкуствения интелект върху корпоративното управление и в частност управлението на човешките ресурси; Анализ на корпоративните практики в условия на турбуленция – COVID-19; Анализ на възможностите за компаниите и университетите особено в сферата на продължаващото обучение

Приложение на количествените методи в агробизнеса. Във връзка с участието на кандидата в научноизследователски проекти, приносен характер има приложението на различни количествени методи в сферата на агробизнеса. Тези приноси са отразени в 6 статии и 3 студии.

3. *Цитиране от други автори.*

Приложената справка за цитиранията удостоверява, че кандидатът отговаря на изискванията на конкурса. Публикациите на гл. ас. д-р Екатерина Руменова Цветанова-Георгиева са цитирани 19 пъти. Една статия е цитирана в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове. Три статии са цитирани в монографии или колективни томове с научно рецензиране, а 15 са цитатите в нереперирани списания с научно рецензиране.

Резултатите от изследователската си дейност кандидатът е представил на редица национални и международни конференции и научно-практически форуми – 7 национални и 11 международни в рамките на последните 5 години.

III. Учебна и преподавателска дейност

Гл. ас. д-р Екатерина Руменова Цветанова-Георгиева започва своята преподавателска дейност още като редовен докторант в НБУ през 2015 г. От 2019 г. е

главен асистент в Нов български университет в 3.7 Администрация и управление (Количествени методи в управлението). От 2018 г. е доктор по „Бизнес администрация“.

Д-р Цветанова преподава в редовна и дистанционна форма на обучение в ОКС Бакалавър и Магистър в дисциплини свързани с управлението на корпоративните рискове, количествените методи в управлението, икономически основи на управлението, основи на микроикономиката, съвременна икономика. Курсовете, в които преподава д-р Цветанова, са осигурени с учебни материали съгласно Стандарта за електронно обучение в НБУ. Учебните текстове, презентации, упражнения, връзки към интернет ресурси и др. са обновявани всяка година.

Д-р Цветанова преподава и в съвместната програма на НБУ с York – Business Statistics (бакалаври) и Econometrics for Finance (магистри).

Д-р Цветанова активно работи по посока създаването на условия за осигуряване на стажове на студенти чрез осигуряване на практически занимания на студентите, които не са част от програмната им схема. Също така, в качеството си на административно лице в НБУ, д-р Цветанова активно участва в провеждане на Sofia Business School, Мениджърска академия, привличане на студенти за реализация на проекти в НБУ. Тя участва в организацията на форуми, насочени към практическото обучение на студентите от НБУ, като Vienna Economic Forum и All about Economy film days.

Кандидатът е ръководил през последните 5 години 20 успешно защитили дипломанти, рецензент е на 26 дипломни работи и е взела участие в комисии за държавен изпит и/или защита на дипломни работи на 101 дипломанти.

Преподавателската дейност на гл. ас. д-р Цветанова се оценява отлично от студентите, съгласно предоставената справка - 4.56 при максимална оценка 5.00, като се отчита повишение спрямо подадените данни при процедурата за главен асистент.

IV. Административна и обществена дейност

От 2017 г. д-р Цветанова до юни 2021 г. е программен консултант на БП „Управление на бизнеса и предприемачество“. От юли 2021 г. до септември 2024 г. е директор на Училището за професионално и продължаващо обучение на НБУ, където отговаря за организирането на продължаващото обучение в НБУ. От 01 юли 2024 г. е декан на Факултет за базово образование на НБУ и член на Факултетния съвет по право. Била е член на Програмния съвет и е действащ член на Департаментния съвет към департамент „Администрация и управление“, както и член на Ректорския съвет и Академичния съвет на НБУ.

Д-р Цветанова е член на „Център за анализи и управление на рискове“ (ЦАУР), НБУ през периода 2013–2019 г. През този период тя натрупва значително обогатява опита си в прилагане на количествени методи в управлението както на ниво компания, така и на ниво сектор и държава. Кандидатът е действащ член на European Geoscience Union и нейното кариерно развитие включва консултантска дейност в ASTOR BG, както и разработването на макроикономически анализи.

V. Лични впечатления от кандидата

Познавам гл. ас. д-р Екатерина Руменова Цветанова-Георгиева от съвместната ни дейност във връзка с подготовката на монографичния труд. Личните ми впечатления са, че тя е високо отговорен, ерудиран, прецизен и инициативен академичен изследовател. Впечатлен съм от нейния професионализъм при задълбоченото анализиране на огромна по обем здравна информация, при изготвянето на Индекса за оценка на здравния статус на българското население, по начин, който превъзхожда подобни анализи, направени от здравни експерти.

VI. Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата

Препоръчвам на д-р Цветанова да бъде по-активна в разпространяването на научните си резултати сред научните среди, включително сред здравните професионалисти, както и сред политиците, които имат потенциал да извършват промени в обществото ни.

Би могло да се помисли и за второ, преработено и допълнено издание на монографията, включително на английски език, което ще спомогне за разпространяване на монографията сред международната научна общност.

Препоръчвам периодично осъвременяване на индекса на здравното състояние на населението в България с актуални данни, които се отчитат на годишна база.

Заклучение

На основа на всичко посочено по-горе считам, че представените от гл. ас. д-р Екатерина Руменова Цветанова-Георгиева материали по конкурса отговарят напълно на изискванията за получаване на академичната длъжност „доцент” съгласно ЗРАСБРБ, правилника за неговото приложение (ППЗРАСРБ), както и на Наредбата за развитие на академичния състав в НБУ. Научните публикации на кандидата по конкурса съдържат важни теоретични, методологически и практико-приложни приноси в управленската наука.

Убедено предлагам на членовете на Научното жури и на Академичния съвет на НБУ кандидата по конкурса гл. ас. д-р Екатерина Руменова Цветанова-Георгиева да бъде избрана за заемане на академичната длъжност „доцент” в професионално направление 3.7 Администрация и управление в НБУ (Количествени методи в управлението)

Дата 23.01.2025 г.

Подпис .....